

حکومت مهدوی شبیه کدام حکومت خواهد بود؟

ویژگی‌های حکومت مهدوی همان ویژگی‌های حکومت علوی است، با این تفاوت که حکومت علوی تنها در گستره‌ای محدود از کره زمین و در مدت زمانی ناچیز برقرار شد.

ویژگی‌های حکومت مهدوی همان ویژگی‌های حکومت علوی است، با این تفاوت که حکومت علوی تنها در گستره‌ای محدود از کره زمین و در مدت زمانی ناچیز برقرار شد.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه: «ویژگی‌های حکومت مهدوی همان ویژگی‌های حکومت علوی است، با این تفاوت که حکومت علوی تنها در گستره‌ای محدود از کره زمین و در مدت زمانی ناچیز برقرار شد و آن حضرت هم به دلیل درگیری در جنگ‌های داخلی نتوانست به همه آن‌چه در نظر داشت، جامه عمل بپوشاند.» (۱)

کافی به نقل از حماد بن عثمان نوشته که امام صادق (ع) فرمود:

«وقتی قائم ما اهل البیت (ع) بپاییزد، لباس‌های علی (ع) را دربرمی‌کند و روش او را پیش می‌گیرد.» (۲)

خود امیر المؤمنین (ع) نیز در در عبارتی به ابو عبد الله جدلی فرموده است که: «آیا خبر ندهم تو را به آنف و عین مهدی؟ عرضه داشت: آری! پس آن حضرت دست به سینه خود زد و فرمود: من.» (۳)

امام مهدی (عج) با وجود دارا بودن تمام ثروت و قدرت دنیا، خود زندگی ساده و زاهدانه ای دارند. در زمان حکومت ایشان، همگان از نعمت و آسایش و آرامش برخوردار می‌شوند ولی شخص امام (عج) جامه‌ای خشن می‌پوشند و از حداقل زندگی استفاده می‌کنند.

ایشان در بیعتی که در ابتدای حکومتشان از کارگزارانشان می‌گیرند، خودشان را نیز ملزم به تعهداتی می‌نمایند:

«متعهد می‌شود که از همان راهی که آنان می‌روند برود، و چون آنان لباس بیوشد، و بر مرکوبی مانند مرکوب آنان سوار شود، و چنان باشد که آنان هستند. به اندک بسنده کند، و زمین را با یاری خدا از دادگری پرکند، پس از آنکه از ستم آکنده شده باشد. و حاجب و درباری نگمارد.» (۴)

«حضرت علی (ع) در کوفه، مرکز حکومت خود، مردم را مخاطب قرار داد و فرمود: «ای مردم کوفه! اگر دیدید که من از شهر شما بیرون رفتم به غیر از آن وضعی که قبلاً داشتم، مثلاً لباس و خوراک من یا مرکب و غلام من عوض شده و در مدت حکومتم زندگی مرفهی برای خود درست کرده‌ام، بدانید که در حکومت، به شما خیانت کرده‌ام.» (۵)

امام علی (ع) در حکومت خویش علو مادی و معنوی مردم را بیش از هر چیز واجد اهمیت می‌دانست و به استانداران خویش، از جمله مالک اشتر این امر را توصیه می‌نمود. مرحوم علامه جعفری در شرح بند مزبور از عهدنامه مالک، سخن مولا را چنین ترجمه کرده است: «... من تو را برای اداره کشور مصر می‌فرستم که چونان باغبان عاشق نهالهای باغ خود، مردم آن سرزمین را احیا نمایی و شخصیت آنان را در این گذرگاه معنادار که دنیا نامیده شده است، به ثمر برسانی، و از بدبختیها و رذالت‌های اخلاقی و ناگواری‌های جانکاه جانشان بدهی، نه چونان درنده ای خون آشام که قدرت حکومت مستت کند و زندگی و مرگ مردم را به بازی بگیری و برای رسیدن به خواسته‌های جاه طلبانه خود حیات مردم را که شعاعی از اشعه الهی در روی این کره خاکی است، طعمه ای لذیذ برای خود تلقی نمایی. آن کس که با تکیه بر قدرت، انسانها را طعمه خود بداند، پیش از آن که انتقام ماورای طبیعی بر سرش تاختن بیاورد، دیر یا زود لقمه ای ناچیز در دهان گرگ‌هایی مانند خودش خواهد گشت، زیرا مردم بر دو صنفند: یا در دین برادر تو هستند، یا در خلقت نظیر تو.» (۶)

«[مهدی (عج)] با توده‌های مردم، رحیم و مهربان و اهل بخشش است و حق همه حق‌داران را به آنان می‌رساند. حتی اگر حق کسی زیر دندان دیگری باشد، از او می‌ستاند و بشریت، تازه در دوران او، مفهوم زندگی انسانی را خواهند دانست.» (۷)

«حضرت علی علیه السلام کارهای نمایندگان خود را زیر نظر می‌گرفت و بازرس‌های آشکار و مخفی بر آنها می‌گمارد. به علاوه خود مردم در کمال آزادی حق داشتند ایرادهای نمایندگان را به امام برسانند. شخصی از نماینده امام در فارس، شکایت کرد که

این نماینده، میان خویشاوندان خود با سایر مسلمانان فرق می‌گذارد و به آنها سهم بیشتری می‌دهد. آن مظهر عدالت، به نماینده خود هشدار داد و در نامه‌ای نوشت: نباید میان تو و بستگان و سایر مسلمانان ذره‌ای فرق باشد. «(۸)

«روش [امام مهدی (عج)] در حکومت [نیز]، این است که با کارگزاران حکومت اسلامی جهانی، بسیار سختگیر و با مردم، به‌ویژه مستمندان، بسیار مهربان است و پس از مدتی نیز در جامعه و حکومت او که جامعه و حکومت جهانی است، دیگر مستمندی نخواهد بود. سختگیری می‌کند اما با مسئولان حکومت، نه با توده مردم که باید رعایت و تربیت شوند. با مردم، آسان، برادرانه، متواضع و با محبت است. سختگیر با حاکمان و آسانگیر با مردم است.

در حکومت او به احدی بدی نمی‌رسد، مگر این که فوراً حد خدا جاری شود و دیگر معامله و ساخت و پاخت و زیرسبیلی ردکردنها و تبعیضها منتفی خواهد شد و گفته نخواهد شد که فلانی با فلانی قوم و خویش است، رفیق است و اجرای قانون خدا به مصلحت نیست! بلکه هر جا و به محض آن که جرمی و ظلمی صورت گیرد فوراً حد خدا جاری خواهد شد. «(۹)

در حکومت حقه حضرت علی (ع) همگان از نعمت عدالت برخوردار بودند، شیوه حکومت امیر مؤمنان (ع) صفحات تاریخ را منور ساخته است. اما برخلاف سیره حکومتی عادلانه امیرالمؤمنین (ع)، کارگزاران ایشان با آن حضرت همراه نبودند.

«آنچه از زبان امیرالمؤمنین (ع) در نهج البلاغه آمده، ایشان با سوزی جانکاه، بسیاری از دستیاران و کارگزاران حکومت خویش را به باد پرخاش می‌گیرد، و ایشان را بازخواست می‌کند، و حضور آنان در مهمانی یک ثروتمند را محکوم می‌نماید و حتی به محاکمه و برکناری و عزل از مسئولیت تهدید میکند. و اینها همه، برای همین بود که برخی از آنان پس از رسیدن به حکومت و مقام و پست و دستیابی به بیت المال و امکانات رفاهی، هدفهای اصلی و آرمانهای مردمی و مسئولیتهای الهی را فراموش می‌کردند.

امام مهدی «ع»، این آخرین یادگار پیامبران و اولیای خدا، برای پیشگیری از این آفت بزرگ، قوانینی را در [ابتدای حکومت خویش می‌گنجد و اصول کار را مشخص می‌سازد، و با یارانش در این باره تجدید عهد می‌کند، با اینکه یاران درجه یک آن امام (عج)، انسانهای خودساخته و استثنایی هستند، و دین‌باورانی بی‌نظیرند که کمتر رهبری چون ایشان دستیاران و یارانی داشته است، با اینهمه، پیمان و بیعت، راه را هموارتر و کار را استوارتر می‌سازد.

اصول بیعتی را که امام مهدی (عج) با کارگزاران حکومتش می‌بندد، شامل موارد زیر است:

۱- احترام به ارزش انسان

۲- احترام به حقوق انسان

۳- دادگری و عدالت‌گستری

۴- دوری از هرگونه مال‌اندوزی و گرایش به سرمایه‌داری

۵- دوری از ظلم

۶- دوری از زندگی اشرافی

۷- دوری از احتکار

۸- ساده‌زیستی و همسانی با توده‌های محروم و مستضعف

۹- پذیرش زندگی دشوار و خاکی

۱۰- ایثار و فداکاریهای بزرگ

و... «(۱۰)

اصول فوق الذکر از حدیثی از امیرالمؤمنین (ع) استخراج شده:

«قائم با یارانش پیمان می‌بندد و از آنان بیعت می‌گیرد که (به این اصول عمل کنند) . . . مسلمانان را دشنام ندهند. . . حریمی را هتک نکنند، به خانه‌ای (بدون اجازه) هجوم نبرند، کسی را بناحق نزنند، طلا و نقره گنج نکنند، همچین گندم و جو (مواد غذایی) اندوخته نسازند، مال یتیمان را نخورند. . . لباس خز و حریر (لباسهای اشرافی) نپوشند. کمر بند زرین نبندند گندم و جو (فرآورده‌های خوراکی) را احتکار نکنند، به کم راضی و قانع باشند. . . لباس درشت بپوشند و (در حال عبادت و نماز) صورت بر خاک بگذارند. . . و در راه خدا به جهادی شایسته دست یازند.»(۱۱)

منابع:

۱- مبانی و اهداف حکومت جهانی حضرت مهدی(عج)، همایش بین المللی دکتترین مهدویت ، منصور طالبی، مسعود چوپان‌نژاد

۲- اصول کافی ج ۱ ص ۴۱۱

۳- مکیال المکارم ج ۱ ص ۱۴۵

۴- منتخب الاثر ص ۴۶۹

۵- با جاری انتظار، مسعود پورسیدآقایی ص ۱۹۲ به نقل از بحار ج ۴۱ ص ۱۳۷

۶- آرمان های حکومت از دیدگاه امام علی(ع) / اخوان کاظمی، بهرام ص ۸-۹

۷- مهدی (عج) ده انقلاب در یک انقلاب رحیم پورازغدی صص ۴۳-۴۵

نهج البلاغه، عبده، ج ۳، ص ۷۶-۸- با جاری انتظار ص ۱۸۷ به نقل از

۹- مهدی (عج) ده انقلاب در یک انقلاب، حسن رحیم پورازغدی ص ۴۵

۱۰- عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام (پژوهشی در انقلاب جهانی امام مهدی «عج») محمد حکیمی ج ۱ صص ۲۱۴-۲۱۳

۱۱- همان صص ۲۱۶-۲۱۵ به نقل از منتخب الاثر ص ۴۶۹